

Световната общност застава в защита на Украинската православна църква

- Ваше Високопреосвещенство, заедно с други йерарси от Поместните църкви Виe станахте инициатор на създаването на Международното правозащитно обединение «Църквата против ксенофобията и религиозната дискриминация». Знае се, че Обединението беше учредено с една основна цел – да защити правата на православните християни в Украйна. Но нали християните имат проблеми не само в Украйна. Разкажете ни, моля Ви, каква е перспективата на дейността на тази нова международна правозащитна структура, каква е главната ѝ цел?

- Потребността от юридическа защита на интересите на православните християни на международно ниво е назряла вече отдавна, защото в света съществуват структури, които от десетилетия налагат опозиционен на християнството дневен ред. В частност, тъй наречените «право на аборт», «права на ЛГБТ-общността», «право на евтаназия» и т.н., и т.н. Тези движения по същество са не начин за «защита на правата» на носителите на тези идеи, а едно агресивно натрапване на техния дневен ред на хората наоколо. Под вид на «защита на правата» на тази общности ни наблюдаваме открита война срещу християнските ценности, пък и изобщо срещу традиционните ценности на здравия човек. Тази агресия в различни страни все повече създава

различни видове забрани и ограничения за християните, които вече не могат да изразяват свободно религиозните си възгледи, да изповядват открито вярата си. И всичко това се върши пред очите ни през последните няколко десетилетия. И придобива с времето все по-сурови и непримирими форми.

Освен тези проблеми, съществува неприемливото от гледна точка на човешките права поведение на политически групи от редица страни, които, използвайки това, че са на власт, се опитват да се месят в религиозната сфера. Така беше например в Черна гора, където политиците, атакували Църквата, в резултат на това паднаха от власт. А в момента, за съжаление, аналогичен процес протича и у нас в Украйна. Затова е крайно необходимо на международно ниво да се води практическа работа по защита на правата и интересите на вярващите хора, да се води една такава работа в различни страни и в различни насоки.

- В съобщението за медиите на Обединението са споменати неправителствени организации с консултативен статут към ООН, участвали в създаването на тази правозащитна структура. Каква е сферата на дейност на тези организации?

- Понастоящем в състава на нашето Обединение вече влязоха професионални правозащитни организации, адвокати, които се специализират в областта на международното право и човешките права, информационни и пиар агенции, което ще позволи на Обединението да работи на всички международни платформи – такива като ООН, Европейския парламент, Съвета на Европа, комисиите и комитетите на Европейския съюз. При това нашето Обединение планира да работи както юридически, тоест да подава оплаквания до международните инстанции, така и да осигурява лични контакти с държавните служители, които имат правната възможност да влияят върху обществените процеси.

Ние разбираме важноста на работата с медиите и затова първата ни публична крачка беше да осигурим постоянно информиране на чуждестранните медии по проблемите на православните християни в Украйна. Тази дейност ние реализираме в това число чрез Женевския пресклуб, а също и по други канали. Например, редица участници в нашето Обединение са регистрирани в регистъра на лобистите на Европейския съюз Transparency Register и притежават съответния опит на международна работа в рамките на Европейския парламент. Чрез нашите участници от САЩ ние планираме да взаимодействаме със сенаторите и конгресмените в САЩ, да сме в контакт с департаментите на правителството на САЩ, отговарящи за религиозните въпроси и правата на човека, а също и със структурите, базирани в щабквартирата на ООН в Ню Йорк.

- Владико, могат ли да използват програмата на Международното правозащитно обединение «Църквата против ксенофобията и религиозната дискриминация» хората по

места, в енориите, манастирите за защита на своите права и религиозни свободи? Може ли обикновен свещеник или мирянин да стане негов член? Или за това е необходим определен юридически статус?

- Обединението предполага възможности за широко участие както на вярващите: миряни, клирици, йерарси, така и на професионалисти от различни области: това могат да бъдат адвокати, журналисти, учени, които биха искали да бранят своята вяра и да помагат на жертвите, страдащи от несправедливостта и произвола в различни страни. Нашите врати са отворени за хората с добра воля и традиционни жизнени ценности, за всички, които осъзнават опасността на случващото се сега със свободата на съвестта в Украйна и приближаващия антихристиянски буреносен облак в света. Планира се участието в Обединението да бъде на много нива. В най-скоро време в координационния съвет на Международното обединение «Църквата против ксенофобията и религиозната дискриминация» планират да влязат още неколцина известни чуждестранни йерарси. Но освен членството в координационния съвет, в Обединението, разбира се, ще има и други форми на участие, в това число и за духовенството. За разлика от сектора на юридическата и дипломатическата международна работа, които вече са разгърнати и ефикасно действат, секторът на въвличането на по-широки слоеве участници се намира в този момент в стадий на подготовка. Не за всичко можем да разкажем в момента. Но се молим и много се надяваме, че със Своето благословение и помощ Господ ще насочи начинанието на Своите чеда към добро.

- Кажете: има ли към този момент някаква реакция на международната общност на програмните насоки на дейност на новата правозащитна асоциация, или все още е рано да се говори за това? Как нейната работа може да повлияе върху положението на УПЦ?

- Знаете ли, работата по защита на правата на вярващите се осъществява вече много време от участниците в нашето правозащитно Обединение. Подписването на споразумението на 19 декември беше само едно външно знаково събитие, което фиксира статуквото и го обнародва пред обществеността. Към този момент участниците в Обединението вече бяха провели доста обширна работа на международно ниво, те имаха значими контакти в различни страни. Например, те координираха работата си с международната юридическа фирма «Амстердам и партньори», а възможностите на влязлата в Обединението правозащитна организация «Public Advocacy», която вече много години работи по проблемите на УПЦ, ни позволиха да осъществим ефективно взаимодействие със Съвета по правата на човека на ООН, Управлението на Върховния комисар на ООН по правата на човека, специалните докладчици на ООН, а също и с комитетите, които могат да вземат юридически решения по споровете, в които участват държави нарушители на правата на вярващите.

Трябва да отбележим, че интензивната правозащитна международна работа през 2023 г. доведе до това, че проблемите на вярващите на УПЦ се превърнаха в отделна точка от международния дневен ред, появиха се много публикации в чуждестранния печат, за нарушенията на правата на вярващите се заговори в ООН, възникна публична дискусия в медийното и политическото пространство на САЩ. Това означава, че вече е достигнат определен осезаем резултат на тази работа.

При това не можем да не обърнем внимание на факта, че такива нарушения на правата на вярващите на УПЦ като заграбванията на храмовете, опитите за приемане на закона «за забрана на УПЦ», решенията на органите на местната власт за конфискуване на парцелите земя, продължаващите съдебни преследвания на йерарсите на УПЦ вече предизвикват остра международна критика, част от която си проби път и в публичните медии и дори в сегмента на политическата борба в някои страни. Ето защо от гледна точка на една елементарна адекватна логика в интерес на ръководителите на нашата страна е да премахнат въпросите, свързани с Украинската православна църква, от политическия дневен ред и да се съсредоточат върху по-актуални за Украйна въпроси. И ние не губим надежда, че нашите власти ще променят отношението си към УПЦ и ще намерят в себе си сили да спрат онзи произвол и беззаконие, които се вършат в момента в Украйна по отношение на нашата конфесия.

Както и да е, въпреки всички предизвикателства и трудности, ние ще продължаваме работата си, ще привличаме нови участници, включително обхващайки проблемите на нарушенията на правата на вярващите в различни страни, въвличайки в тази работа както Поместните църкви, така и представителите на професионалните сегменти на правната, медийна, научна, образователна сфера, а също и обществените деятели от различни страни, заинтересувани от решаването на проблемите на своите съграждани.

- Владико, вярващите в Украйна, пък и не само в Украйна, с радост научиха за последното решение на Черкаския съд: че Вашата мярка за неотклонение е променена от денонощен домашен арест на нощен домашен арест. Сега Вие имате отново възможността да извършвате обществени богослужения и да управлявате епархията си пълноценно по време на деня. Не свидетелства ли това за някакви положителни тенденции в съдебната практика по отношение на свещенослужителите на УПЦ?

- Струва ми се, че засега е рано да се говори за някакви положителни тенденции. За да има тенденция, са нужни и други факти от този род, необходима е една добра динамика в тези процеси. Засега такава няма. Мисля, че в този случай може да се говори само за смелост и почтеност на конкретния съдия, излязъл със справедливо решение в рамките на закона и своите

пълномощия. Защо говоря за почтеност? Защото в момента всички ние, и съдиите, и подсъдимите, живеем в атмосфера на безпрецедентен информационен натиск. Натиск върху здравия разум. Живеем в атмосфера, в която дори едно просто неагресивно отношение към другомислещите, а още повече към представителите на Украинската православна църква, се смята за нещо осъдително. Това, разбира се, не е нормално нито от конституционна, нито от морална гледна точка, но положението е именно такова. Да останеш честен човек в тази атмосфера не е лесна работа.

- Завършва Рождественският пост, започна новата 2024 година, приближава великият празник Рождество Христово. Какво очаквате най-много от настъпилото новолетие и какво бихте пожелали на читателската аудитория и на всички верни чедра на Украинската православна църква през тези свети предрождественски дни?

- Очаквам от тази година и желая на всички читатели и всички вярващи хора един велик Божи дар – края на войната. Желая също така края на войната да донесе не безутешна скръб и неизлечима омраза, а упование на несъкрушимия Божи мир и зората на Неговата всеопрощаваща любов. За да може молитвата на преживелите войната хора да бъде тиха, светла и благодарна. За да може тази молитва да бъде чужда на всяка тъмнина, всяка нечистота и злоба. За да може тя да бъде изпълнена с доверие към Божи Промисъл, със сърдечно спокойствие и благодарност към Бога. Само тогава стотиците хиляди невинно загинали в тази война хора ще могат да добият вечен покой. Само тогава ще можем да заживеем на чисто под едно мирно небе така, че ужасите на войната никога повече да не се повторят в нашия живот.

<https://pravlife.org/ru/content/mitropolit-feodosiy-snigiryov-mirovooe-soobshchestvo-stanovitsya-na-z...>